د
۳۲۵

در دفتر کتب کتابخانه ملی
جلد
ثبت گردید

هذا کتاب جهاد یه
یا دستاغا

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله الواحد القهار ونصلی علی نبینا المختار وعلی آله السادة
الاخیار الاوداء للانصار الاشداء علی الکفار سیما ابن
عمه وولی عهده والخلیفة من بعده واولاده المجاهدین واحفاده
المجاهدین صلوات الله علیه وعلیهم اجمعین اما بعد اقل خلایق
عیسی ابن الحسن الحسینی بر لوح اعلام واظهار مرقوم ومحرر
میدارد که چون رسم جهاد از عهد غیبت امام علیه السلام تا
اکنون که نوبت ظهور اینده دولت همایون است در ممالک
ایران صانها الله عن الحدثان مهمل ومتروک مانده بود وبدین
سبب هیچیک از علمای راشدین وفقهای متقدمین در این
باب کتابی علاحده ننوشته بودند وملتزم بسطی در این باب

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

در دفتر کتب کتابخانه ملی
بشماره ۳۲۵
ثبت گردید

نگشته لهذا در بحثاوی این عهد که فتنه قوم روس در ملک
محروس پدید امد و معشر اسلام را دیگر بار کار باستعمال
سیف جهاد افتاد علمای معاصرین کثر الله امثالهم مزید
تفصیل و توضیحی در این امر لازم دیده هر یک کتابی جداگانه
در قلم اوردند و صحایف شرایع بطرایف بدایع مشحون
کرده ارشاد عباد باحکام جهاد نمودند و این رسم شریف بامر
منیف شاهنشاه دنیا و دین و سعی بلیغ علمای راشدین در
ممالک محروسه اسلام اشتهار و انتشاری یافت که هر یک
از تابعان ملت و پیروان شریعت را در خور پایه و قدر
قسمتی خاص از نیل عواید و درک فواید ان حاصل میگشت
و بحکم نافذ و امر مطاع ملک زاده ازاده رای رزم ارای
دارای دوران داور داوران مظفر جیش مطیب عیش مطهر
خلق معطر خلق مقدس ذات منزه صفات زیب تخت زینت

بخت نقش جنت غیث شفقت الملک العدل و مالک العهد

سماء السمو هلاک العدو جنة الملک جنة الدهر شغب العدی

شغف الوری نایب السلطنه عباس میرزا قدر الله نقض

الروس بنفد سهامه وقبض الروم بقبضة حسامه وثبت علوه

وشتت عدوه چندان از رسایل دانشمندان بدست امد که

کوئی بر طاق وثاقی مجموع حدایق افاق مجتمع کشته بود و در

بیت احزانی چندین روضه رضوان بدید امده واذا اراد الله

شیئا هیئا اسبابه لاجرم بشکر این نعمت بر ذمت همت قاصر

واجب امد که با عدم بضاعت مختصری نافع که در باب جهاد

جامع و مانع تواند بود و اقوال عالمان عامل را بر وجه ایجاز و

تلخیص و بدون الحاق و تحریف شامل تواند شد مرقوم دارد

پس بعون عنایت الهی نکارش این مختصر را وجهه عزم ساخت

و اینک بوقتی اندک و جهدی بسیار در کاخ دین مبین باغی چون

خلد

خلد برین آراسته گشته که آب حیات از حیاض آن رشحه
ربایند و مشک تر بر شمیم آن رشک بر باشد بهشتی روح بخش
جنتی دل نشین مشحون باثمار افادات و مثمر باثمار سعادات
فیها ما تشتهیه الانفس و تلذ الاعین امید که چون مایه ترغیب
مجاهدین است و باعث تحریص مکلفین در حضرت گردون
بسطت شاهنشاه اسلام پناه سایه رافت و رحمت اله خسرو اقالیم
دنیا و دین ناشر آثار شرع مبین ناصر ارباب صدق و ایمان قاهر
اصحاب بغی و طغیان آفتاب دولت آسمان شوکت مجرد رافت
تام ابر رحمت عام ملجاء الانام قبلة الامم کعبة الکرم سرور اهل
عالم زیور نسل بنی آدم شهریار اکرم اعظم عاق الله خفض
الاعداء بخفق اعلامه و نفی الالحاد بثبت احکامه و خریبة الحاسد
بجذبة صارمه و زینة العالم بابت مکارمه بلحظ قبول ملحوظ
گردد و حجاب در بار خلافت که قانون علم و حکمت و آئین

وحجاب دربار خلافت که قانون علم وحکمت وآئین فضل ومعر
فتند بگوشه چشم رضا که پرده هر نقص وپوشش هر عیب
است در وی نگرند چه اگر سزتاسران بفنون معایب وشئون
مناقص مشحون باشد کجا با این زیور حسن وکمال مجال مقا
ومت تواند یافت که اکنون نام اختیار ملوک وافتخار جها
نش زیب دفتر وتاج عنوان خواهد گشت وتا قیامت معراج
نیاز فلک ومحراب نماز ملک خواهد بود خواست که نام او برد
حور بخلد وخازنش گفت نخست بایدت برلب کوثر آورم
وَهُوَ السُّلْطَانُ الْاَجَلُّ وَالْخَاقَانُ الْاَعْدَلُ مَلِكُ الْمُلُوكِ مَالِكُ
الْمَمَالِكِ جُنَّةُ الْمَهَالِكِ مَسْجُودُ الْمَلَائِكِ اَلسُّلْطَانُ ابْنُ السُّلْطَانِ
ابْنِ السُّلْطَانِ وَالْخَاقَانُ ابْنُ الْخَاقَانِ ابْنِ الْخَاقَانِ اَبُو الْفَتْحِ وَالْعُلَى
فتحعلی شاه قاجار که جلوه نور قدس است ونخله طور انس
ومظهر صنع الهی وزیور تخت پادشاهی تعالی الله ما شاء وزاد

الله ایمانی آ افریدون فی التاج ام الاسکندر الثانی ام الرجعة
قد عادت علینا بسلیمان طینتی از اب حیوان سرشته مصحفی
از لطف یزدان نبشته جنتی از فضل رحمت اراسته عالمی از
نقص کلفت پیراسته جنابه بالدین عرش الشرع وبالرای
عیار العقل وبالرهط مطهر الاصل وبالفرع معرف الفضل
وبالرسم مسرة الدهر وبالاسم مساءة الخصم طبعه مولع لنشر
العلوم نطقه مالک لازمة الکلام کفه کف عن الاذی وفک
عن البلا وخلق للرزق ورزق للخلق تبسط الارزاق وترزق
الافاق بجود واجب الوجود ممتنع العدم ملتزم القدم من بنان
سمح العنان قابض العطا ساطع الضیا فالق العدی رادع
القلی فاطر الندی سیفه بارح الحراب وبارق القراب وساکب
السحاب وثاقب الشهاب سحاب یقطر بالدماء شهاب یرفع الی
السماء حسام ماسح بالاعناق بجده ومنه قانع بالعناق من وصل

قرنه آلة الاجل علة الوجل لماع المتون لماح العيون عامل
الفصل والقطع حامل النصر والفتح مانع لانداد جامع الاضداد
يروي الاكباد ويوري الاجساد بماء موجه البحر وجزره الجزر
ومده الدم ومسه السم ونار قربها السعير وبرقها الاثير وجمرها
النجوم وحشوها الرجوم قوسه سوق الاجال وفوق الامال ومرئي
المنسيات ومهوي الامنيات نافع الانصار دافع الاشرار
فلك النفع والضر كلف الرفع والجر فلكي اللون ملكي العون
عصبي الصنع غضبي الطبع ذهبي المزاج لهبي النتاج شيخ
المعارك ام المهالك سهمه سهم المراد وصب الفواد وحتف
لكل عاد وداع لكل فتح وفتح لكل باب وباب لكل فتح شرري
النسب شجري النسب خشبي الحسب غلاب الخصام بلاغ
الحمام بالغ كل هارب غالب كل غالب قريب اللفظ بعيد
المعنى سريع العدو صريع الاعداء رسول من قلب القسي الى

القلب

بلغ ٩ ٧

٨

القلب القسي كتاب من بنان الاوتار الى جنان الكفار نسر صيده
النصر ووكره الصدر اوساق مغرد على ساق من زبرجد
اوساق قاس يدور في نادي الحروب على ندمي القلوب بكاس
ساكب الحمام سالب الحيوة من راح حار الطبع حاد الذات فيسكر
المشركين بسكر لا صحو عنده ولا عيش بعده ويترك الجمع
شتى فترى القوم صرعى كانهم اعجاز نخل منقعر ترهقهم ذلة
وقتر واما الوهق فانه شرك الشرك وقيد الكفر وغل الذل لاهل
الغل عقد الحق عقد الحق بحبله وعقد الباطل بحله واثبته
لنفي البغي وقيد الكيد فالظلم في عهده معقود او مفقود و
الظالم محروم او معدوم والعدل مبسوط من بسطه والامن ممدود
من مده عاب الشر من شهوده وانعدم الجور من وجوده فلا روح
الا في طي سلكه ولا قلب الا في طوق ملكه ولا عيب في شيء من ذاته
وصفاته واثاره وافعاله الا انه ياتي من اعز الجناب الى اذل

الرقاب ويفر من قادسات الدفوس الى ناكسات الرؤس بفارق
المسلمين ويعانق المشركين تعانق الصب بالحبيب فيفعل بهم
فعل العدو بالعدو ويطرز عجيب باخذهم اخذ عزيز مقتدر
فيهلكهم في يوم نحس مستمر ويسلكهم في سلسلة ذرعها سبعون
ذراعا ويتركهم في الارض مصرعا مضاعا والسنان كانه نجم
نوره النار وغيم قطره البوار ذابل صائل على اسود الحجافل
قصبي الاصل نصبي الوصل مشرق المنابر اعش الشعار لا يسع
الاعداء عسال الاعضاء شوالة جائله ذبالة شاعله نورية الوجه
نارية الكنه شمسية الاوج بحرية الموج تنزل الحتوف وتفرق
الصفوف برمح حمر عيونه سمر جفونه لا زال نافذا عن مجن النجم
طاعنا في بحر الرجم طعنا يصبح طعنا لجبل العداة عن ربع
الحيوة ولا زالت اعداء مطاع الجهاد وحساد مليك العباد من
ازل الازال الى ابد الاباد مسجونين في السجن التجس من دار

الرجس

الرجس ساكنين من الجد النجس في سكن النكس تحيط عليهم
لجج النقص وتغرق منهم سفن النفس اكنون بتوفيق رب ودود
نوبت شروع بمقصد ورجوع بمقصود است بدانكه جهاد بر دو
قسم است يكي دعوتي كه عبارت است از توجه مسلمين
ببلاد كفار براي دعوت اهلها باسلام باذن نبي صلي الله عليه
واله يا امام عليه السلام يا نايب خاص ايشان ديكري دفاعي وان بر
چند قسم است يكي از ان جهادي است براي حفظ بيضه اسلام
هنكام هجوم كفار بقصد تسخير بلاد اسلام وتسلط بر مسلمين
واعلان شعاير كفر واضمحلال كلمه اسلام ديكر جهاديست
براي دفع كفار از تسلط بر نفس وعرض مسلمين ديكر جهاد
ديست براي دفع جماعتي از كفار كه تلافي كرده اند باجمعي
از مسلمين وخوف باشد از استيلاي انجماعت بر ايشان ديكر
جهاديست براي اخراج كفار از بلاد واراضي مسلمين پس

از تسلط اهل بران و اصلاح بیضه اسلام پس از رخنه ان و بیضه
اسلام را فقها باصل و مجتمع ان تفسیر کرده اند و میتوان گفت
که اصل و مجتمع اسلام سلطان اسلام و بزرگیست که زوال
او منشاء انقراض اسلام و تفرق مسلمین شود و مراد از خوف
بر بیضه اسلام اندیشه استیصال و انقطاع انست بالمره و صاحب
مجمع البحرین بیضه اسلام را جماعت اسلام گرفته و بنابر
این مراد از خوف بر بیضه اسلام خوف بر جماعت مسلمین است
و همه اقسام مذکوره چه دعوتی چه دفاعی جهاد است بعنوان
حقیقت و جهاد از اعظم ارکان اسلام است و موجب انتظام
امور انام حفظ شعایر اسلام بان منوط است و استحکام شرایع
دین بدان مربوط و پس از عقاید اسلامیه و ایمانیه افضل
اعمالست حتی نماز یومیه و اگر چه نماز یومیه را بوجهی مزید
فضلی است بر جهاد اما بجهات چند جهاد افضل است چه

طاعت و بندگی خدا فرع محبت اوست و تحمل تکلیفات از تاثیر
مودت اولذت محب حقیقی در خدمت محبوب است و هر
تکلیف محبوب او را پسندیده و مطلوب اطاعت دشوارترین
تکلیفات نشانه افزونی اخلاص و ارادتست و اطاعت بذل
مال نخستین پایه محبت و برتر از ان مشقت بدن و از ان برتر بذل جان
پس دلالت بذل جان بیشتر است از دلالت مشقت بدن و بذل
مال بر محبت خدا و فضل و عظم شان و حسن و رجحان جهاد اجماعی
فرق مسلمین است بلکه ضروری مذهب و دین و درین باب
ایات منزله بسیار است و احادیث وارده بیشمار از جمله ایات قوله
تعالی یا أیها الذین امنوا هل ادلکم علی تجارة تنجیکم من عذاب الیم
تؤمنون بالله ورسوله وتجاهدون فی سبیل الله باموالکم وانفسکم
ذالکم خیر لکم ان کنتم تعلمون یغفر لکم ذنوبکم ویدخلکم جنات
تجری من تحتها الانهار ومساکن طیبة فی جنات عدن ذالک الفوز

العظيم واخرى تحبونها نصر من الله وفتح قريب واز انجمله ان
الله اشترى من المؤمنين انفسهم واموالهم بان لهم الجنة يقا
تلون في سبيل الله فيقتلون ويقتلون وعدا عليه حقا في التو
راة والانجيل والقران ومن اوفى بعهده من الله فاستبشروا
ببيعكم الذي بايعتم به وذالك الفوز العظيم واز انجمله ايه ولا
تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله امواتا بل احياء عند ربهم يرز
قون فرحين بما اتاهم الله من فضله ويستبشرون بنعمة من الله و
فضل ان الله لا يضيع اجر المحسنين واز انجمله ايه والذين هاجروا
وجاهدوا في سبيل الله باموالهم وانفسهم اعظم درجة عند الله
واولئك هم الفائزون واز جمله احاديث حديث نبوي است ان
جبرئيل اخبرني بامر قرت به عيني وفرح به قلبي قال يا محمد من
غزا غزوة في سبيل الله من امتك لما اصابه قطرة من السماء او
صداع الا كتب له شهادة يوم القيمة ونيز از ان حضرت مرويست

ومن خرج في سبيل الله مجاهدا فله بكل خطوة سبع مائة الف
حسنة ويمحى عنه سبع مائة الف سيئة ويرفع له سبع مائة
الف درجة وكان في ضمان الله باي حتف مات كان شهيدا
وان رجع رجع مغفورا ذنبه مستجابا دعائه واز جناب امير
المؤمنين مرويست ايها الناس ان الموت لا يفوته المقيم ولا يعجزه
الهارب ليس عن الموت محيص ومن لم يمت يقتل وان افضل
الموت القتل والذي نفسي بيده لالف ضربة بالسيف اهون
علي من موته على الفراش واز حضرت صادق روايت شده قال
قال رسول الله عليه السلام فوق كل ذي بر بر حتى يقتل في
سبيل الله فاذا قتل في سبيل الله فليس فوقه بر ومتوان كفت
كه جهاد زمان غيبت افضل است از زمان حضور چه ائمه
معصومين عليه السلام مدح فرموده اند ايمان بغيب كسانى را
كه پس از ايشان ايند وسياهى در سفيدى بينند وبان عمل

نمایند و مراد از ان دیدن احادیث است در کتابها و اخباری که
در تفسیر آیه ربنا انّنا سمعنا منادیا ینادی للایمان الایه وارد
شده شاهد این مدعاست و وجوب مطلق جهاد ثابت است
بکتاب و سنّت و اجماع امّت و اصحاب تصریح کرده اند بوجوب
جهاد دفاعی مانند دعوتی در ارشاد و لمعه و تحریر و روضه
و مبسوط و غنیه و مراسم و نافع و مسالک و جامع و سرایر و
تبصره و قواعد و تذکره و دروس و وسیله و کنز العرفان
و کفایه و مؤلف و منتهی و نهایه بدون این که ایشان در
این حکم تامل و تشکیکی نمایند یا در ضد داستدلالی برایند
یا اشاره بمخالفی از خاصه و عامه نمایند با انکه داب اغلب
ایشان اشاره بمخالف است اگرچه نادر باشد و این نیست
مگر از غایت وضوح و ظهور ان پس وجوب این جهاد محل
تامّل نیست بلکه نزد علمای اعلام ضروری دین است و این

جهاد واجب کفائی است علی الاقرب فالاقرب پس اگر
اقرب کفایت دفع دشمن کند نهضت ابعد لازم نیست وظاهر
این است که مراد از قرب در این مقام قرب نیل مقصد و
وصول مقصود است چه میتواند شد که ابعد مستعد باشد
وزودتر از اقرب مباشر قتال شود و اقرب که استعداد
ندارد دیرتر بقتال رسد و نیز وجوب نهضت مترتب است
بحصول علم پس اگر علم ابعد پیش از اقرب بهجوم کفار حاصل
شود نهضت ابعد پیش از اقرب لازم است و جایز نیست او را
انتظار نهضت اقرب و ظهور لفظ اقرب در قرب مکانی
محمول بر غالب است و مراد فقها از عبارت یتاکد فی حق
الاقرب فالاقرب ترتیب عادیست نه حقیقی چه بحسب عادت
علم اقرب بقصد دشمن زودتر از بعید حاصل میشود و اگر
ابعد از هجوم دشمن مطلع شود و فورا نهضت کند و کفایت

دفع او تواند نمود باز تقاعد اقرب که هجوم کفار علم دارد
جایز نیست چه ظاهر است این وجوب فوریت است بنابرین
بقدریکه ابعد طی مسافت کند اقرب تفویت واجب فوری
کرده واین تفویت او را جایز نیست واکر کفایت او را حاصل نشود
والا باجماع جمیع مکلفین بر همه واجب عینی است بلکه درو
جوب این جهاد بعضی از علما بعینیت قایل وبدلیل چند مستدل
شده اند وبنابراین کفائیت باز این واجب از احدی ساقط
نیست پیش از انکه علم حاصل شود بکفایت بعض چه همین که
هجوم کفار علم بهم رسد همه افراد مکلفین را نهضت واجبست تا
قیام من به الکفایه معلوم شود چنانکه شان هر کفائی است
وبهمین سبب اصحاب کفته اند که هر کفائی در اول تکلیف
عینی است وانفصال ان از عینی پس از قیام بعض بانست والا پیش
از قیام بعض کل مکلفین بان مخاطب اند وتارکین پیش از سقوط

ان بقیام دیگران گناهکار و معاقب و از لفظ سقوط واضحست
که از ایشان
که بدش از سقوط بکسانی ساقط میشود متعلق بوده و از این مقد
مات معلوم شد که اگر هجوم کفار و تعلق این واجب یقین
متکافین هم رسد سقوط ان موقوفست باینکه یقین حاصل شود
برفع هجوم یا قیام من به الکفایة چه بدلالت لاینقض الیقین الا
بیقین مثله اشتغال ذمه یقینی را براءت ذمه یقینی لازمست
پس اکنون که برفع حادثه و قیام من به الکفایه علم حاصل
نیست بلکه بخلاف ان یقین حاصلست بر همه مسلمین واجبست
که ترک عیال و اطفال و اموال کردند و بحفظ بیضه اسلام و
مسلمین و دفع دشمنان خدا از اهل دین کوشند در این مقام
هر کرا جاهی یا مالی باشد بذل کند و هر که حیلتی داند یا قدرتی
بدیری تواند صرف نماید و اهتمام تمام و تاکید اکید در وجوب
این جهاد بیشتر است از جهاد دعوتی چه این جهاد برای دفع

مفسدتست وان براي جلب منفعت وشاهد اين مدعاست
فرقي چند كه ميان اين جهاد وجهاد دعوتي است چنانكه
اكنون بعضي ازان ايراد ودر ضمن هر فرق بيان برخي از
احكام جهاد ميشود اولانكه در جهاد دعوتي شرط است
حضور نبي عليه السلام يا امام يا نايب خاص ايشان واين جهاد
نه بحضور واذن ايشان مشروطست ونه باذن نايب عام منوط
بلكه در صورت عجز مجتهدين از قيام ان واجب است بمجاهده
ومدافعه بمتابعت هر كه اورا است شايستكي سياست و
قابليت رياست هنگامي كه امر جهاد موقوف باشد بران خواه
جائر باشد يا عادل ونيت او صحيح باشد يا باطل چه ائمه رخصت
داده بلكه واجب كرده اند جهاد را هنگام خوف بر ذراري
مسلمين به تبعيت ملوك انزمان چنانكه بر صدق اين مدعا شاهد
است لا تجاهد الا ان يخاف على ذراري المسلمين كه در

صحیحه یونس وارد است پس بطریق اولی واجبست بمتا
بعت سلاطین شیعه که بالبدیهه رونق مذهب بوجود ایشان
بسته است واعلاء کلمه حق بنصرت ایشان پیوسته ولاسیما پاد
شاه این عهد که حمایت دین وحراست مسلمین ومؤمنین را
وجهة همت ساخته وبنفس ومال واولاد ورجال بجهاد مشر
کین پرداخته جناب شیخ المجتهدین شیخ محمد جعفر طاب
ثراه تیمنا بنیابت امام علیه السلام انحضرت را اذن جهاد داده
ودر تفویض امر ریاست بجناب همایونش اجازتی نوشته
که حاصل مضمون این است ای کافه اهل ایران از عراق و
فارس واذربایجان وخراسان اماده شوید بجهاد کفار لئام
وبراورید تیغها از نیام برای حفظ بیضه اسلام ودر ائید در
سلک یاوران ملک علام وجهاد کنید بدفع کفار از شریعت
سید انام علیه السلام وطریقه امیر المؤمنین وسید الوصیین

علیه السلام اینک برای شما حوران جنت آراسته و غلمان
بخدمت برخواسته پس بفروشید جانهای خود را ببهای
کران که اندوخته شده است برای شما در جنات عالیه لا
تسمع فیها لاغیة فیها عین جاریة فیها سرر مرفوعة و اکواب
موضوعة و نمارق مصفوفة و زرابی مبثوثة قیام کنید یاری
مؤمنین تا دریابید بهشت برین ایا خطاب نمیکردید بخدا در
دعای ماه مبارک رمضان که شهادت نهایت آرزو و مطلوب
ماست در عبادت و قتلا فی سبیلک فوفق لنا ایا مکرر نمیگفتید
میان مردم لیتنا کنا مع الشهداء فی کربلا پس راضی نشوید
بکذب گفتار خود و مخالفت کفتار یا کردار خود بدانید
که مقتول شعور اذربایجان در دفاع اهل کفر و طغیان برای حفظ
بیضه اسلام و مسلمین و حراست ناموس مؤمنات و مؤمنین
مانند شهدای کربلاست در طلب رضای پروردگار ارض

وسما و پیاد اوید ارزوی خود را در قول لیتنا کنا حاضرین یوم
الطفوف ونفدی نفوسنا للحسین علیه السلام ونجعلها وقایة
دون طعن الرماح وضرب السیوف پس اگر در قول صادقند
وبحق ناطق پیش گیرید پیشه شهدا را در امتثال امر بضعة
بتول زهرا چه بخدا در این مقام حاضر است امام حسین علیه
السلام و گویا در این کارزار شما را بیاری میخواند و همچنین
خاتم انبیا و سید اوصیا علیه السلام و سایر ائمه سیما صاحب
این عصر و امام این عهد میفرماید ای پیروان پاک اعتقاد بد
رستی که سیاست جهاد و دفع اهل کفر و عناد و جمع لشکر
و سپاه مخصوص است بزرگان بندگان از پیغمبران و ائمه امنا
و کسی که قایم مقام ایشانست از علما و پس از حصول موانع
ظهور و عدم امکان قیام ما و اقدام علما باین امور اذن دادیم
بپادشاه این زمان و یگانه دوران که معترفست باطاعت ما و

سالکست در دفع دشمنان بطریق شریعت ما فتحعلی شاه
حفظه الله مما یخاف ویخشاه وکسی را که ولی عهد و قایم مقام
خود داشته وملک اذربایجان را باو واکذاشته واوست
شاهزاده عباس میرزا ادخله الله فی شفاعتنا وجعله فی الدنیا
والاخرة تحت ظلنا وفی حمایتنا در جمع سپاه برای کسر شوکت
کفار واخذ اموال واسر عیال واطفال انها هر که در سپاه
ایشان قتیل شود مثل انست که در لشکر ما بقتل رسیده
وانکه اطاعت ایشان کند چنانست که اطاعت ما کرده
باشد وهر که ایشان را یاری نکند نادم ندامت شود ومحروم
از شفاعت ما در روز قیامت باشد ای شیعیان وچاکران
که شنوندکانید کفتار ما را وبپروانید کردار ما را چون
شما را خوانده شود این کتاب ومسموع شود این خطاب بر
اورید تیغها از نیام وطلب کنید خون شهدا را در این مقام

بگوئید باواز بلند که دور و نزدیک شنوند کجاست غیرت
اسلام کجاست حمیت شریعت سید انام کجاست حرمت حرم
ونسا که پرده نشینان عفت وناموس اند واکنون بعض ایشان
محل زنا وفجور روسند کجایند اهل ناموس از امم کجایند
انانکه میگفتم در حق ایشان اکثر شیعتنا العجم اگر
نجوشید باشنیدن این کلام ونجویید جهاد دشمنان
در این مقام نمیرسید بشفاعت ما در روز قیام جناب سید
المجتهدین اقا سید علی طاب ثراه اجازت نامه بعربی نوشته
که مختصر ترجمه ان اینست بر هر مکلف بالغ عاقل بشرط
امکان وقدرت لازمست که حفظ بیضه اسلام از تسلط
کفار لئام کند تا انگروه بر مسلمین غالب نشوند و
بتصرف نفوس واموال ایشان نپردازند ورسوم اسلام
مندرس نشود وشریعت ملک علام معطل نماند واین امر

خطیر منتظم نمیشود مگر بوجود رئیس دبیر که تجهیز
عساکر واشیاع وتدبیر جنود واتباع کند وچون ریاست و
دولت وسلطنت وخلافت از جانب سلطان علی الاطلاق جل
سلطانه منتهی است بفخر سلاطین عرب وعجم مالک رقاب امم
السلطان ابن السلطان والخاقان ابن الخاقان ابو المظفر فتحعلی شاه
قاجار لازال مؤیدا من عند الله منصورا بنصر الملک الاله و
جناب اقدسش در مجاهده متمکن است وبمدافعه قادر پس
حضرت علیه اش را واجب است بوجوب عینی تعیینی که تحمل
انفال جهاد وتجهیز عساکر واجناد کند بانچه کفایت جهاد
نماید وهمچنین واجبست بر کسی که انحضرت او را منصوب
ساخته وبتهیه اسباب قدرتش پرداخته واوست والی ولایت
کبری ونایب سلطنت عظمی عباس میرزا لازالت مقاطع
سطوته مرفوعة وهامات اعدائه مقموعة پس بر جمیع مردم

که قدرت

که قدرت دارند واجب است که اطاعت فرمان ایشان
کنند و در جیش ایشان حاضر و بجهاد مشغول شوند و دفاع
کنند با کفار لئام با نیزها و شمشیرهای انتقام تا نشکند
شوکت اسلام و مضمحل نگردد معالم حلال و حرام و نیز
انجناب اجازت نامه دیگر بفارسی نوشته که مجملی از مضمون
ان اینست بر جمیع مسلمین و عامه مکلفین واضح و اشکار است
که در این چند ساله کفار روس هجوم بر بلاد مسلمین اورده
در صدد تسخیر ممالک اسلام میباشد و اینمطلب بر همگی
واضح و لایح است که عزت اسلام و رواج دین باستقلال دولت
اسلامست هرگاه ضرری از کفار بدولت اسلام نرسد
بدیهی است که بدین اسلام رسیده پس خطاب میشود بعموم
مکلفین و مسلمین خواه دور از ثغور باشند یا اهل ثغور
بکفار نزدیک باشند یا دور که موافق حکم الهی و شرع

حضرت رسالت پناهی بجد وجهد تمام علی قدر الوسع
والطاقة بدفع کفار لئام پردازند وواجبی که تمام
واجبات ومستحبات بسته بانست متروك نسازند ودر حفظ دین
ودولت وبقای عرض ومال کمر جد واجتهاد بندند ونوعی
مدافعه ومجاهده بعمل اورند که روز قیامت جواب
صاحب دین توانند داد وچون دفع دشمنی چنین بدون
رئیس مطاع وکارگذار باتدبیر ممکن نیست لهذا در این اوقات
که دولت وسلطنت اسلام اختصاص بذات همایون اعلی
حضرت قدر قدرت ظل الله فتحعلی شاه خلد الله ملکه
وسلطانه یافته وانحضرت نواب نایب السلطنه عباس میرزا
طول الله عمره متصدی امر جهاد فرموده بر عموم اهل
ایران واجب است در این باب اطاعت انحضرت که پادشاه
اسلام ومطاع کل است ومتابعت نایب السلطنه که متصدی

امر جهاد است اي ديندار ان واي مسلمانان واي شيعيان
علي ابن ابيطالب كجا بغيرت شما ميكنجد كه كفار روس بر
عرض ومال و دين ودولت شما مسلط شوند راية كفر
افراشته وشهادتين از ميان مسلمين برداشته شود زنان
مسلمه فراش كفار باشند وبجاي اعياد محمدي صلي الله
عليه واله اعياد مسيحيه مند اول كرد دوبنا بر اجازت اين
دو نايب امام عليه السلام وصريح فتاوي علماي اعلام ظاهر است
كه جهاد بمتابعت پادشاه زمان كه مقصود از ان حفظ
بيضه اسلام ومال وعرض وجان وبلاد مسلمين باشد مقاتله
في سبيل الله است اكرچه مراتب ثواب مقاتلين بحسب درجات
نيت متفاوت باشد ودر اين قتال في سبيل الله همين كه نيت
متبوع صحيح است مسافري را كه تابع اوست قصر نماز و
روزه واجب است اكرچه قصد او طلب غنيمت يا اخذ اجرت

باشد وهر که در این معرکه بمیرد ومسلمانان او را دریابند
در حالتی که رمقی نداشته باشد مرد باشد یا زن بالغ باشد
یا غیر بالغ ساقط است وجوب تغسیل وتکفین وتحنیط وشستن
نجاست خون یا غیر خون از بدن او وخلع نمیشود از او مگر
پوستین وموزه وانچه در ابقای ان ورثه را ضرر عظیم رسد
ودفن میشود بالباس خود خواه شامل جمیع بدن باشد یا نباشد
حریر باشد یا غیر حریر ساتر باشد یا غیر ساتر قاتل او مسلم باشد
یا کافر عمدا بقتل رسد یا خطاء بسلاح غیر کشته شود یا بر د
سلاح خود یا بافتادن از اسب یا کوه یا بفرو رفتن در چاه یا
صدمه ولطمه دیگر از قبیل غرق وحرق ومانند ان وَفِي
جَمِيعِ الْأَقْسَامِ يُحْشَرُونَ فِي زُمْرَةِ الشُّهَدَاءِ مَعَ النَّبِيِّ وَيُثَبِّتُ لَهُمْ
فِي الْآخِرَةِ مَعَ خُلُوصِ النِّيَّةِ مَا أَعَدَّ اللهُ لِلشُّهَدَاءِ مِنَ الدَّرَجَاتِ
الرَّفِيعَةِ وَالْمَرَاتِبِ الْعَالِيَةِ وَالْمَسَاكِنِ الطَّيِّبَةِ وَالْجِوَارِ الدَّائِمَةِ

وَالرِّضْوَانِ الَّذِي هُوَ أَعْلَى مِنْ كُلِّ مُكَرَّمَةٍ پس بر هر که
متصف است بصفت اسلام و مصمم است بطاعت نبی صلی
الله علیه و اله و امام علیه السلام واجب است که در
جهاد مشرکین متابعت پادشاه اسلام کند و بر همکی چه
حاضر چه غایب لازمست که شد رحال کنند و تهیه اسباب
قتال نمایند از هر سو بجانب سلطان پویند و انحضرت را باواز
بلند کویند که جانهای ما فدای جان تو باد اکر در مهمی از
قتال فرمان دهد باطاعتش شتابند و اکر ایشان را بجهاد
طلبد بشوق خدمتش سر از پا نشناسند اکر خود بجنک رود
در رکابش روان شوند و خدمتش از دل و جان نمایند اطراف
او را چون دایره بکرد مرکز احاطه کنند و بر دور او چون
هاله بکرد قمر حلقه زنند چه مردم مانند خیمه اند و او بسان
ستون و خیمه از استقامت ستون مستقیم است و از نمایل

ان متمایل و نیز سپاه را منزلت تر از وست و پادشاه را مرتبت
شاهین وتر از و بدون شاهین از کار افتد و اگر گروهی را
بکاری از جهاد امر کند اطاعت بدو نمایند و اگر ایشان اراده
کاری مهم نمایند از و اجازت طلبند اگر بانفراد حکم کند
منفرد شوند و اگر باتحاد فرمان دهد متحد گردند اگر حدی
از حدود یا وقتی از اوقات معین کند یا صفی از صفوف را
مقدم یا مؤخر دارد تخلف نکنند و اگر جمعی زیاده بر کفایت
دست دهد بی رخصت او مراجعت نه نمایند و هیچ وجه در هیچ
کار جهاد مخالفت او را جایز ندارند چه مخالفت سلطانی چنین
که دفع از اسلام و مسلمین نماید مخالفت خدا و موجب
غضب الهی است و در وجوب اطاعت سلطانی چنین و اطاعت
خلیفه سید المرسلین فرق و تفاوت نیست مگر آنکه وجوب
اطاعت خلیفه بالذات است نه بالعرض و اطاعت چنین سلطان

که موقوف علیه غرضست واجب است بالعرض واکر
نصب کند نائبی بر سپاه اطاعت او را که بر وفق صلاح
وثواب باشد در همه کار جهاد چون اطاعت رئیس
مطاع واجب شمرند و نیز پیروی رئیسی را که نصب
کند بر هزار نفر یا صد نفر یا بیشتر یا کمتر لازم دانند
و در کار جهاد مخالفت او نکنند و اکر چه پادشاه وسایر
اهل خبره بکیفیت مقاتله از اغلب مجتهدین اعرفند ولکن
ایشانرا است رجوع بمجتهد برای دانستن طریقه
واحکام شرعیه و از انجمله انست که پادشاه بدون
اضطرار در حرب وقتال سبقت نکزیند واز حدوث امری
که شوکت اسلام را شکند بر حذر باشد وامر کند
کسی را که محل اعتماد و نایب اوست بدفع اهل عناد که با
تقوی و طاعت باشد و رجوع کارها بخدا کند وامر منوب

عنه را در کار جهاد تالي امر خدا داند و بر سپاه ائمهٔ جماعت
و مؤذنين باقامه شعائر دين نصب كند و واعظين براي
ترغيب مجاهدين بعبادت و تحريص ايشان بشهادت تعيين
نمايد و امر ولي سپاه بر وفق شريعت كند و نصرت خويش از
خالق مدبر و باري مصور جويد و در امر قسمت سويت و در
حق رعيت عدالت كند و دور و نزديك و بيگانه و آشنا را
يكسان دارد و همگي را پدر رؤف و برادر مهربان باشد و با
سران سپاه مشورت كند و سخن حق ايشان پذيرد و جز
ارباب امانت و اصحاب ديانت محرم و همراز نگيرد و اسرار
خود جز بكساني كه از خدا ترسند نگويد و استيصال دشمن
از خدا خواهد و استيلاي خود بسلاح دعا داند عن ابي عبد
الله ان امير المؤمنين عليه السلام كان اذا اراد القتال قال
هذه الدعوات اللهم انك اعلمت سبيلا من سبيلك جعلت

فيه رضاك وندبت اليه اوليائك وجعلته اشرف سبلك
عندك ثوابا واكرمها لديك مابا واحبها اليك مسلكا ثم
اشتريت من المؤمنين انفسهم واموالهم بان لهم الجنة يقاتلون
في سبيل الله فيقتلون ويقتلون وعدا عليك حقا فاجعلني
ممن اشترى فيه قتل نفسه ثم وفى ببيعه الذي بايعك عليه
غير ناكث ولا ناقض عهدا ولا مبدل تبديلا استحبابا لمحبتك و
تقربا اليك فاجعله خاتمة عملي وصير فيه فناء عمري وارزقني
فيه لك وبه مشهدا يوجب لي به منك الرضا وتحط به عني الخطايا
وتجعلني في الاحياء المرزوقين بايدي العداة والعصاة تحت
لواء الحق وراية الهدى ماضيا على نصرتهم قدما غير مول دبرا
ولا محدث شكا اللهم واعوذ بك عند ذلك من الجبن عند موارد
الاهوال ومن الضعف عند مساورة الابطال ومن الذنب
المحبط الاعمال فاحجم من شك او امضي بغير يقين فيكون سعيي

في ثباب وعملي غير مقبول فرق دیکر که دلیل است بر مزید
اهتمام وتاکید در وجوب این جهاد انکه در جهاد دعوتی
مستثنی میشوند بیمار شدید المرض ولنك شدید العرج
وناتوان وناپیناو زمین کیر وزن وخنثی وممسوح وفقیر و
بنده وپیاده ومدیون بدین واجب مانند قرض وعده رسیده
یا نفقه واجبه یا حج یا اطاعت والدین وامثال ان وشرط این
جهاد نیست امری از این امور بلکه مدار بر قدرتست پس
واجبست این جهاد بر هر که قادر است بنهضت ومادامیکه
دفع کفار از اسلام ومسلمین نشود هیچکس مستثنی نیست
از این واجب بلکه اکر از کثرت سواد دفع ضرری شود
واجب است که اولیای دیوانکان وکودکان ایشان را در
لشکر اسلام حاضر کنند وذر وجوب این قتال بر هر مکلف
ظاهر است از انیکه این جهاد در حقیقت راجع است بدفاع

از نفس

از نفس که هر مکلف را واجب است اجماعا چه این دشمن که
قصد بیضه اسلام دارد اکتفا نمی کند بمسلمی دون مسلمی
و ولایتی دون ولایتی خواه بالفعل عزم ان کرده باشد یا نه بلی
غایت امر این است که چون او را تملک همگی بیکبار میسر
نیست قصد بعض بلاد و استیلای بر نفوس و اموال اهل انرا
مقدم داشته تا پس از آنکه دران بلاد مستقل شود و اهل آنرا
مضمحل کند تسخیر سایر بلاد را عازم و استیصال سایر
مسلمین را جازم شود و بالاخره از اسلام رسمی و از مسلم
اسمی باقی نگذارد چنانکه هر که تتبعی از احوال ملوک
دارد بعلم عادی داند که پادشاهان را اکتفا نیست بمملکتی
دون مملکتی و جماعتی دون جماعتی بلکه بافزودن ملکی طمع
ایشان بملک دیگر فزاید و بنابراین خوف حاصل است بر نفوس
همه مسلمین و علاوه بران خوف حاصل است بر بلاد و اموال

واعراض وذراري ايشان مجتمعا كه هريك بالانفراد
سبب وجوب جهاد است چنانكه شهيد ثاني در مسالك
فرموده الثاني ان يدهم المسلمين عدو من الكفار للاستيلاء
على بلادهم او اسرهم او اخذ اموالهم وما اشبهه من الحرم
والذرية وجهاد هذا القسم ودفاعه واجب على الحر و
العبد والذكر والانثى الى ان قال ولا يختص بمن قصده من
المسلمين بل يجب على من علم بالحال النهوض پس معلوم شد
كه اين جهاد بجهات چند واجب است بر همه اصناف
مكلفين از شاه وگدا وپير وبر ناجاهل ودانا مسكين وتوانا
مرد وزن وخنثى وصحيح وبيمار وناپيدا از ادو بنده سواره
وپياده فرد ديگر كه دليل است بر مزيد اهتمام وتاكيد در وجوب
اين جهاد انكه در جهاد دعوتى قتال مخصوص است بسالى
يكبار وجايز نيست در اشهر حرم وقتال مرابطين مشروطست

باذن امام علیه السّلام یا نایب خاص او ودر این جهاد همه وقت
جایز است قتال خواه در اشهر حرم باشد یا غیر ان وسالی
یکبار باشد یا بیش از ان وشرط نیست در این قتال مرابطین را
اذن امام علیه السّلام یا نایب خاص بلکه عام بلی احوط است اذن
رئیس سپاه اکر ممکن باشد ومرابطه که باسبانی ثغر است
برای اعلام مسلمین از هجوم مشرکین هنکام ظنّ ضرر بلکه
احتمال خوف وخطر واجب است بوجوب کفائی اکر موقوف
علیه حفظ بیضه اسلام یا نجات مسلمانان باشد وبدون ان
مستحبّ است واکر اهل حدود وساکنین ان خود مرابطه نمایند
ثواب مرابطین دریابند واکر جنکی میان مرابطین وکفار
رو دهد هر که از مرابطین مقتول شود مانند شهدای
مجاهدین است که در دنیا ساقط است از و تغسیل وتکفین و
در اخرت ثابت است اورا انچه اماده است برای شهدا از درجات

رفیعه ومراتب عالیه ومرابطه زمان غیبت که برای حفظ
بیضهٔ اسلام یا خون یا عرض مسلمین بمتابعت امر او حکام
سیّما باذن نواب عام بعمل اید افضل است از مرابطه ومجاهده
هنگام حضور امام علیه السّلام و فضل کثیر وثواب جزیل
مرابطه و رباط ظاهر است از اینکه سلمان فارسی رضی الله
عنه از جناب پیغمبر صلّی الله علیه واله روایت کرده که
پاسبانی ثغور وسرحدّات مسلمین از شرّ کفّار در یک
شب بهتر است از روزه ونماز یکماه پس اگر بمیرد ثواب
عملی که میکرد در دنیا ورزق او بر او جاریست واز شرّ
فتّان یعنی ملک عذاب قبر ایمن است ومراد اینست که گویا
زنده است وعبادت می کند وثواب همین عملی که در
حیوة می کرد در حال موت هم بر او مستمرّ است وروزی
میخورد نزد پروردگار خود ونیز از انحضرت مرویست که

که هر

هر که بمیرد تمام میشود عملی که میکرد مگر مرابط در راه
خدا که عمل او دایمست تا قیامت و نیز مرویست از انحضرت
که دو چشم است در روز قیامت که آتش جهنم باو نمیرسد
یکی چشمی که از خوف خدا گرید و دیگری چشمی که شب
بیدار باشد تا حراست راه خدا نماید و نیز از انحضرت
مرویست که رباط یکشب در راه خدا افضل است از نماز هزار
شب که روزه گرفته شود در روز ان و نیز احادیث بسیار در
فضیلت ان وارد است که این وجیزه را گنجایش ایراد ان
نیست و مراتب فضیلت ان متفاوتست چنانکه مرابطه بنفس
و مال و عیال افضل اقسام ان است و پس از ان بنفس تنها و
از ان پس بمال تنها مانند بنده و اسب و شتر و امثال ان و
کسیرا که اجیر گیرد یا مهیا کند برای مرابطین بعض خدمت
کند از ان یا بندگان یا جهار پایان یا ببذل نفقه و اعطاء سلاح

ومانند ان اعانت مرابطین نماید اجر عظیم است واکر کسی در
ان شریک دیکری باشد در ثواب ان نیز شریک وسهیم است
وهرچه از سلاح ومانند ان که بصفت بهتر وبقیمت کرانتر
وبنفع وعدد بیشتر باشد فضیلت ان زیادتر خواهد بود وهر
سرحدی که خطر ان بیشتر وخوف ان از کفار شدیدتر
باشد رباط در ان افضل است وهرچه احتیاج بان زیاده تر
باشد فضیلتش زیادتر خواهد بود وهرقدر از حال مشرکین
وکار انها تفحص واعلام مسلمین زیادتر شود ثواب ان عظیم
تر فرق دیکر که دلیلست بر مزید اهتمام وتاکید تمام در وجوب
این جهاد انکه در جهاد دعوتی لازم نیست بذل مالی که ضرر
بحال رساند ودرین جهاد واجب است بذل عین المال اکر
چه ضرر بحال رساند در صورتیکه کفایت نکند فواید اراضی
خراجیه وجزیه ومال صلح با کفار ومال امام علیه السلام ورد

مظالم

مظالم و سایر وجوه فی سبیل الله و غنیمت دار الحرب و همچنین
واجب است بذل عین المال اگر پادشاه مضایقه کند از صرف
مالی که از باب خراج گرفته چه وجوب جهاد چنانکه بر
نفوس تعلق یافته باموال نیز متعلق است کما قال الله تعالی و
جاهدوا فی سبیل الله باموالکم و انفسکم الایه و نیز این قتال
واجب مطلق است و صرف مال که موقوف علیه قتال است
از جمله مقدمات آن و مقدمه واجب مطلق واجب پس مکلفین
باید بقدر استطاعت از عین المال خود امداد نمایند و فراخور
امکان مضایقه از نثار مال و ایثار جان نکنند و امتثال امر فاستبقوا
الخیرات و اطاعت حکم سارعوا الی مغفرة من ربکم نمایند و
هر که عاجز بنست باید خود مباشر شود و مالی که دارد
و ضرور باشد صرف کند و ضرور دینست که فاضل بر مئونت
باشد و هر که مالی دارد و خود عاجز است باید امداد کسی کند

که مال ندارد و این نیز ضرور نیست که فاضل بر مؤنت
باشد و مراد از عین المال مکلف مالی است که مخصوص او
باشد نه مانند زکوة و خمس و امثال ان که مال او نیست بلکه
مخصوص اصنافی است که در شرع مقرر است و ارباب
مکنت و اصحاب ثروت را علی قدر الوسع والطاقة و بقدر
الضرورة والکفایه لازمست که بذل عین المال در این
جهاد کنند و مجاهدین را بضروریات و ما یحتاج امداد نمایند
و کوتاهی در این تکالیف را باعث غضب کردگار و رنجش
رسول مختار صلی الله علیه واله و حیدر کرار و ائمه اطهار
علیه السلام دانند الَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُونَهَا
فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ و ظاهر انست که باید
مستطیع حج امداد مقاتلین را بر حج واجب مقدم دارد
و حکم زیارتی که بنذر و شبه ان واجب شود از این حکم

معلوم شد تا بن بارات مستحبّه وسایر اعمال مندوبه چه رسد
بلکه با وجود این وجوب دغدغه در صحت اعمال مستحبّه
حاصل است ومراد از خراج مالی است که بر زمین واشجار
اراضی خراجیّه قرار داده میشود ومراد از مقاسمه حصّه ایست
معین از حاصل اراضی خراجیّه وکاهی خراج بهر دو اطلاق
میشود واراضی خراجیّه عبارتست از اراضی مفتوح
العنوه وشناخته میشود باین قاعده که اگر مسلمین این
زمان زمینی را ارض خراج دانند ومعامله اراضی خراجیه
دران نمایند اصل عدم تغیر است پس انچه جاریست خراج
پادشاهان اسلام بان ودر دست دارند حکام وفرماندهان
محکومست بحکم مفتوح العنوه که بقهر وغلبه مفتوح مسلمین
شده ومفتوح بصلح ملحق است بمفتوح العنوه چه غالبا
بنای صلح باین بوده که زمین مال مسلمین باشد وقرارداد

خراج واستیلای مسلمین بران شاهد این مدعاست ونیز در
اثبات خراجیت هنگامیکه نص واجماع نباشد تکیه بر تواریخ
معتبره است واز جمله اراضی خراجیه که بعضی مفتوح
العنوه است وبرخی مفتوح بصلح ارض ری ونیشابور و
طبرستان واذربایجان است وهمچنین هرات وقوشج وتوابع
ان واز انتهای خراسان تا کرمان وهمدان تا قزوین وحوالی
ان بلکه غالب بلاد اسلام وظاهر این است که در جمیع این
اراضی حکم مفتوح العنوه جاریست مگر برای انچه در این
زمان معلوم شود که نه چنان است واراضی خراجیه مال
کافه مسلمین است وجایزی ازان مختص احدی از مسلمانان
نیست مگر به تبعیت اثار تصرف چنانکه در مساکن وبسا
تین وحمامها ومانند ان مادامیکه اثار تصرف باقیست
متصرفین راست انواع تصرفات دران به بیع وشری وانچه

خواهند

خواهند از وقف عام یا خاص و وصیت و غیر ان و پس از انکه
انا در تصرف زایل شود باز بدستور اول مال کافه مسلمین است
و تصرف دران با امام علیه السلام است و او بر رعایت صلاح مسلمین
بقباله میدهد بهر که خواهد و صرف حاصل ان میکند
بمصالح عامه مسلمین سیما مجاهدین چه مسلمین را کدام
مصلحت اعظم است از حفظ عرض و جان که صرف شود
مال ایشان دران و در غیبت امام علیه السلام اگر نایب عام را
ممکن نباشد قیام باین کار باید اذن دهد بامرای اسلام و اگر
اذن ندهد باز راجع است امر بامرای اسلام که جمع سپاه و لشکر
برای دفع از اسلام و مسلمین می نمایند و ایشان راست قباله
یا اجاره بهر که خواهند و هر چه خواهند از نصف یا ثلث
یا دو ثلث و صرف حاصل ان میکنند در حفظ بیضه اسلام
و مسلمین و مراد از جزیه مالی که از یهود و نصاری و مجوس

گرفته میشود و گرفته نمیشود از کودکان و دیوانگان و زنان
و جزیه را در شرع مقدس قدر معین نیست بلکه منوط است
برای امام علیه السلام که فراخور وسع و طاقت انها هر چه
خواهد گیرد و چنین است قرار داد جزیه بر رؤس یا زمین
و در غیبت امام علیه السلام مستحق جزیه مجاهدین اند
چنانکه در عصر نبی صلی الله علیه واله معمول بود و مراد
از مال صلح با کفار مالی است که در مصالحه کفار از
انها گرفته شود و صرف میشود بتجهیز عساکر اسلام
و اگر چیزی زیاد ماند بمجتهدین میرسد تا بفقرای مسلمین
تقسیم کنند و مراد از مال امام علیه السلام چند چیز است یکی
صفایای غنایم کفار است که ولی امر پیش از قسمت برای
خود انتخاب کند مانند اسب دونده و جاریه جمیله و سیف
صارم و البسه نفیسه و سایر نفایس دیگری اراضی انفال

وان عبارتست از قطعات ملوك كفار كه اراضى اختصاصى
انهاست وارض موات بالاصل وانچه در حكم انست وبالفعل
قابل تعمير نيست ورؤس جبال وبطون اوديه وزمينى كه
از اب دو دريا اب بران غالب يانى زار باشد يا درخت يا ريك يا خاك
ان بسيار ودر احياى ان مشقت كلى در كار باشد وزمينى
كه اهل ان تلف وهلاك شده ووارثى از ايشان نمانده واثرى
از ايشان معلوم نيست وزمينى كه اهل ان جلا كرده و
در يد استيلاى مسلمين است وزمينى كه اهل ان بدون لشكر
كشى طوعا تسليم كرده اند وزمينى كه در زمان حضور امام
عليه السلام پاره از سپاه بدون اذن امام بانجا رفته وبتصرف
در اورده اند همه انها مختص نبى صلى الله عليه واله وامام
عليه السلام است وملك كسى نميشود ودر اين زمان غيبت
كه استيذان از امام ممكن نيست تولى ان با مجتهدين است وبايد

صرف فواید ان در اقسام طاعات وانواع قربات نمایند واکر
ایشانرا متعذر باشد باید بپادشاه اسلام اذن دهند واکر نه
اذن دهند ونه قیام بان توانند نمود واجبست پادشاه اسلام را
که خود تولیت کند وصرف فواید ان در مصارف مذکوره
نماید واکر موقوف باشد حفظ بیضه اسلام ومسلمین بصرف
فواید انفال این مصرف افضل مصارف خواهد بود وبا آنکه
امام علیه السلام خود بی نیاز ومتحمل اثقال شریعت وکشاف
کربات امت است مال انفال را کدام مصرف بهتر است
از حفظ بیضه اسلام وجان وعرض مسلمین وتقویت مذهب
ایشان ودیکری از مال امام علیه السلام نصف خمس است و
خمس واجب است در غنایم دار الحرب ودر مالی که از کفار
بمکر یابد زدی ارند ودر فاضل بر مئونت سال از منافع
زراعات وکسبها ودر معدنها وکنجها ودر فواید غوص

و در زمینی که ذمی از مسلم بخرد و در مال حلال مخلوط
بحرام که قدر و صاحب ان معلوم نباشد و خمس شش
قسمت است سه قسمت ان که سهم خدا و رسول و ذی
القربی است مال امام علیه السلام است و سه سهم دیگر حق
ایتام و مساکین و ابنای سبیل است و جایز است صرف حصه
امام علیه السلام بتجهیز سپاه چه امام علیه السلام فرموده من
اعوزه شیئی من حقی فهو فی حل منه و احتیاجی که حلّیت حق
امام علیه السلام را باعث شود شدیدتر از این احتیاج نیست
که اکنون عموم امت را در این حادثه حاصل است و مراد
از زکواة قدر معین و مقرریست در شریعت که متعلق است
بزر و سیم و گندم و جو و خرما و مویز و گوسفند و گاو
و شتر و ان واجب موءکد است و منکران مستحق قتل و مرتد
و یکی از سهام هشت گانه سهم فی سبیل الله است و از انجمله

اعانت کسانیست که جهاد می کنند بلکه ان اعظم طرق خیر و
مصارف فی سبیل الله است ومراد از رد مظالم مالی است حرام
که قدر ان معلوم است وصاحب ان معلوم نیست وعلی
الاقوی مصرف ان تصدق است وظاهر انست که در تصدق
ان رجوع بحاکم شرع ضرور نیست وجایز است دادن
ان بکفار برای تالیف قلوب واستعانت از انها در دفع
دشمنان دین تا بسایر مصارف چه رسد ومراد از سایر وجوه
فی سبیل الله درین مقام موقوفات فی سبیل الله است وانچه
وصیت شده باشد که صرف شود در راه خدا یا در خیرات
وجایز است صرف ان در جهاد ومراد از غنیمت مالی است
که از کفار حربی بقتال گرفته شود وغنیمت بر دو قسم است
منقول وغیر منقول منقول نیز بر دو قسم است یکی صفایای
اموال چنانکه پیش بیان شد ودیگری اسیر او وسایر اموال

منقوله وحکم اسرا این است که هرچه ذکور وبالغ باشند
اکر در اثنای کیرودار کرفتار شوند واسلام نیاورند
کشته میشوند واکر اسلام اورند قتل انها ساقط است
اجماعا وانچه اناث واطفال باشند مملوك میشوند بقهر و
اسر نه بمجرد نظر وکذاشتن دست واکر زنی اسیر شود
وطفل او از عقب مادر اید واسیر دیکری شود مال کسیست
که اورا اسیر کرده نه مال مالك مادر واکر کسی زنی را
اسیر کند و از غنیمت مشترکه باشد جایز نیست که پیش
از قسمت واختصاص بخود وطی یا مس یا نظری از روی
شهوت باو کند وبعد از اختصاص جایز نیست وطی انکه از
ذوات حیض باشد پیش از استبرا بیك حیض وهمچنین وطی
انکه در سن من تحیض باشد وحیض نه بیند پیش از چهل و
پنج روز جایز نیست ومنفسخ می شود نکاح باسر زن خواه صغیره

باشد خواه کبیره وخواه شوهر او اسیر باشد یا نه وباسر شوهر
وزن خواه هر دو صغیر باشند یا کبیر وغانمین راست اختیار
اسرا که بنده خود نمایند یا باخذ مال رخصت دهند یا بازادی
منت نهند وغیر منقول عبارتست از اراضی خراجیّه وانفال
که پیش بیان شد واگرچه همه مسطورات این مقام مشتملست
بر اجازت پادشاه اسلام باخذ وصرف مالی که موقوف علیه
جهاد است در تجهیز سپاه وتدارک دفع کفار اما چون جناب
شیخ المجتهدین در رساله غایة المراد بخصوصه تصریح باین
مدعا کرده لهذا بمناسبت مقام مضمون آن ایراد میشود
پس اگر من از اهل اجتهاد وشایسته نیابت امام علیه السّلام
باشم اذن دادم سلطان ابن السّلطان وخاقان ابن الخاقان
ادام الله ظلاله علی رؤس الانام بگرفتن انچه تدبیر لشکر
مرد اهل کفر وطغیان موقوفست بران از خراج اراضی

شاه تحملی

مفتوحه بعلبه اسلام وانچه در حکم انست وز کوه زر وسیم
وکندم وجو وخرما ومویز وانعام ثلثه فرق دیکر که دلیلست
بر مزید اهتمام وتاکید در وجوب این جهاد آنکه در جهاد
دعوتی واجب است قسمت غنیمت میان مجاهدین ودرین
جهاد اکر تجهیز جنود بصرف ان موقوف باشد صرف
میشود بدون تقسیم بخلاف جهاد دعوتی ونیز اکر فوجی
از سپاه بدون اذن امام علیه السلام غنیمت اورند مال فرقه
مقاتلین است نه امام علیه السّلام وقسمت میشود میان ایشان
مانند قسمت غنایم وحکم قسمت غنایم این است که پیاده
راست یکسهم وسواره را دوسهم اکرچه نفع پیاده بیشتر
باشد وسواری که دو اسب دارد سه سهم دارد وسواری
که بیش از دو اسب دارد بیش از سه سهم ندارد واصلا نصیبی
نیست مخذّل ومرجف را که این شهرت هلاک پاره از سپاه

دهد وان ببهانه سرما و کرما مانع سفر جهاد شود و همچنین
کسیرا که اخبار مسلمین بکفار رساند و کسیرا که بحرب
و قتال کفار رغبت ندارد و اخراج میشود از غنیمت پیش
از قسمت انچه شرط شده باشد با مقاتلین و غیر ایشان مانند
بلد راه و بلد مال و پس از ان اخراجاتی که احتیاج باشد بدان
مانند اجرت نکهبان و شبان و از ان پس خمس و پس از اخراج
انها قسمت می شود بر سپاه اکر تجهیز سپاه موقوف بصرف
ان نباشد فرد دیکر که دلیلست بر مزید اهتمام و تاکید در وجوب
این جهاد انکه در جهاد دعوتی جایز نیست کرفتن مال
مسلمین بقهر برای صرف قتال و در این جهاد هنکام
ضرورت جایز است اجبار اهل حدود بکرفتن مالی که موقوف
علیه جهاد باشد بقدر کفایت و اکر کفایت نشود
جایز است پادشاه اسلام را که از ولایات بعیده کیرد تا دفع

دشمن

دشمن دین شود و همچنین پادشاه اسلام و امرا و حکام را جایز
بلکه واجب است هنگامیکه مسلمین ترک این جهاد نمایند
که ایشانرا بمساعدت خویش مقهور و بجهاد دشمنان دین
مجبور سازند اگرچه بضرب و زجر بلکه بجرح باشد چه
این حادثه عظمی که در این بلاد رو داده حادثه ایست که اگر
چاره ان نشود خوفها از عاقبت ان حاصل است و این قضیه
کبری که تا اکنون در این سامان اتفاق نیفتاده قضیه ایست
که اگر تدارک ان نشود مثمر نتیجهای هایل خواهد بود بلکه رفته
رفته اساس اسلام بی نظام خواهد شد و در اینمقام علما را است
اعانت پادشاهی که متوجه دفع کفار و حفظ بیضه اسلامست
باینکه مردم را امر باین معروف و ترغیب باین واجب نمایند
و بمواعظ شافیه و نصایح وافیه زنگ غفلت از اینه دلها زدایند
چه وعظ لسان ایشان نافذتر از طعن سنانست و چون این تکلیف

که مبنی بر قتل و قتال است و متضمن بذل جان و مال طباع را
ملایم نیست و نفوس را موافق نه پس علما راست که وعظ
و نصیحت مردم بسعی و اهتمام در جهاد نمایند و میان مردم
ندا کنند کجایند جهد کنندگان در یاری خاتم الانبیا صلی الله
علیه و آله کجایند خونخواهان شهید کربلا ایها الناس دنیا
دار فناست و دران قراری نیست و اجل موعود در پیش است
و ازان مجال فراری نه پس بفروشید جانهای خود را برضای
خدا و بهای جنة الماوی پیش از آنکه جان دهید بخواری و
خسران و حرمان از بهشت و نعمتهای ان تا نفوس را هوای
جنان و طباع را میلی ببذل جان حاصل شود بلکه اگر علمای
اعلام برای تحریص مسلمین بلباس اهل سلاح متلبس شوند
ثواب مقاتلین خواهند داشت اگرچه خود بمیدان قتال
نروند الدال علی الخیر کفاعله این لباس هم دون مرتبه ایشان

نیست چه مرتبه کدام عالم فوق مرتبه امیر المؤمنین است
که اسلحه بر خود می آراست واقدام بجهاد میفرمود و نیز
سزاوار است که علما نشر احکام و مسائل این واجب بتدوین
رسایل و اجرای دلایل نمایند و مردم را بدرس و بحث ان
مشغول دارند چه اکثر خواص از احکام جهاد غافل اند
وکافه عوام در این مسایل جاهل بحدی که اگر از ان سوالی
شود کسی نیست که از روی بصیرت جوابی گوید مگر
بندرت با انکه اگر سوال شود از احکام صوم و صلوة اکثر
خواص بحقایق ان عارفند و بعضی عوام بدقایق ان واقف
وچنانکه فقهای عادل راست اجبار کسی که ترک صوم و
صلوة کند یا خمس و زکوة ندهد همچنین ایشان راست که
اجبار بجهاد نمایند مردمی را که در این کار تساهل دارند
و نصیحت نپذیرند پس اگر معلوم شود تخاذل مقصودین

از راه سستی عزم یا اختلاف اقوال یا میل ایشان بدشمن
واجب است فقها را که اجبار ایشان نمایند و در صورت
امتناع زجر و تعزیر ایشان کنند تا بدفع دشمن دین ایشانرا
دلها متفق و سخنها متحد گردد و اگر غیر مقصود دین
از امداد مقصود دین امتناع نمایند و عصیان ورزند علما را
واجب است که از باب امر بمعروف بنا خوشی زبانی و پس از آن
بدرشتی و تندی و از آن پس بسایر مراتب معروفه تعزیر
ایشان کند و اگر منع پذیر نباشند و از اطاعت علماء دین
امتناع نمایند جایز است که علما مخالفت ایشان را بامرا و حکام
رسانند یا بنهجی که پیش بیان شد تعزیر ایشان کنند چه این
قتال از اعظم اقسام معروف است و ترک آن از اعظم انواع منکر
و ارتکاب این منکر قادح عدالتست و تارک این تکالیف سزاوار
عقاب دنیا و آخرت فرقه دیگر که دلیل است بر مزید اهتمام و تاکید

در وجوب این جهاد انکه در جهاد دعوتی عقد جزیه وامان
وامثال ان اکر مخالفت شرط رند هد شکسته نمیشود و در این
جهاد مادام که کفار ترک تعرض نفوس واعراض مسلمین
نکنند واز بلاد اسلام دست نکشند عقد جزیه ومانند ان
با قتضای مصلحت شکسته میشود اکرچه خلاف شرط
نمایند وجزیه از اهل کتاب ومانند ان قبول میشود باحصول
شرایط از انجمله انعقاد احکام شرعیه است وماوای ندادن
جاسوس کفار وکشف نکردن اسرار مسلمین ملفوظا او مکتوبا
بکفار وترغیب نکردن کفره بقتل مسلمین وتسلط اظهار
عرض ومال ایشان واشکار نکردن محرمات مانند خوردن کوشت
خوك وشرب خمر ونکاح محرمات ومعاونت کفار شکسته میشود
عقد جزیه بنقض یکی از این شروط واکر اهل ذمه بالاختیار
با مسلمین حرب کنند ظاهر این است که از ذمه بیرون

میروند وحرمتی برای انهاییست وجایز است اسر عیال ونهب
اموال وقتل انها واکر طایفه ذمی هجوم اورند بر مسلمین حربی
مینمایند وچون هجوم اورند بر مسلمین دو طایفه از کفار خواه
از یک ملت باشند یا ملل مختلفه پس اکر در قرب وبعد وضرر
وخطر یکسانند مسلمین در ابتدا بقتال هر یک مختارند واکر
در قرب وبعد اختلاف ندارند وضرر یک کدام شدیدتر از
دیکری است احوط بلکه لازم قتال اشد ضرر است واکر
در قرب وبعد اختلاف دارند خالی از این نیست که در ضرر
وخطر اختلاف دارند یا ندارند در صورت ثانیه قتال اقرب
اقرب است ودر صورت اولی قتال هر یک از اقرب وابعد
که اشد ضرر باشد اول بلکه متعین است وهمچنین متعین است
قتال ابعد اکر اقرب در مهادنه باشد یا مانعی از قتال او
بهم رسد بلی اکر اقرب که در مهادنه است منتهز فرصت

ومنتظر غفلت باشد اقامت مسلمین واجبست بقدر کفایت
برای حفظ ولایت از ضرر اقرب و واجب است نهضت قدر
زاید برای امداد مقصودین بدفع ابعد فرق دیگر که دلیل است
بر مزید اهتمام شارع باین جهاد آنکه در جهاد دعوتی محاربه
مختص است که با کفار باشد و در این جهاد فرق نیست
میان کفار و مسلمانانی که بطمع دنیا و حب ریاست اراده
کنند بآنچه اراده کفار است پس اگر ایشان بیدا و لسانا انکار
اسلام و امداد کفر نمایند و اسرار مسلمین بکفره رسانند و
در ارض اسلام فساد کنند و باعانت کفار مانع عبور مجاهدین
بجهاد شوند و باعث قدرت کفار بر کسر بیضه اسلام و محو
دین سید انام صلی الله علیه و آله باشند از دین محمدی صلی الله
علیه و آله خارج اند و مرتد فطری خواهند بود که او شرعا
واجب القتل است و زن او بر وی حرام و مالش مال وارثی است

که مثل او نباشد و قتل مسلمانانی که در تسخیر ممالک اسلام
با کفار همداستان شوند جایز است اگر موقوف علیه دفع
از اسلام و مسلمین باشد و بر قاتل قصاص و دیه و کفاره نیست
بلکه مواخذه و بازخواستی نیست در قتل مسلمی که داخل
کفار باشد و کفار او را سپر خود کنند و ترک قتل او محل
کار محاربه باشد و بر قاتل قصاص و دیه نیست بلی کفاره از
بیت المال داده میشود و از این احکام معلوم شد که مسلمین را
اجتناب از دشمنان خدا و احتراز از معاونت و متابعت انها
لازم است تا از هلاکت دنیا و اخرت در امن و سلامت باشند
پس اگر کفره بر بلدی مستولی شوند و مسلمین ان بلد را
مهاجرت ممکن باشد و اظهار شعائر اسلام مقدور نباشد
واجبست که از ان بلد هجرت کنند و اگر حاکمی مسلم اهل
بلدی را ظلمی بگرفتن مالی کند جایز نیست که مسلمین ان بلد

بدصورت

بتصور حفظ مال کفار را بر خود مسلط کنند و از حفظ دین
در گذرند بلکه همه مسلمین را سزاوار است که در حفظ
دین ترک جان گویند چه رسول خدا صلی الله علیه واله فرموده
یا علی اذا نزلت بک قارعة فی دینک فاجعل نفسک دون دینک
و اگر مسلمانان تصور کنند که در مصاحبت و متابعت کفار
ضرری بدین ایشان نخواهد رسید تصوریست باطل چه قصد
مشرکین ابطال دین مبین و استیصال آئین مسلمین است
چنانکه بحکم عادت هر ذی ملتی رواج ملت خود و کساد سایر
ملل خواهد و اگر کفار در آغاز کار بملاحظه مصلحت اخفای
قصد خود کنند و ضرری بدین ایشان نرسانند بی شبهه پس
از استیلای تام اظهار مقصود نمایند و اثری از دین ایشان
نگذارند و اگر قصد کفار محو دین نباشد باز دین مسلمانانی
که محکوم کفار اند بمصاحبت افتاد در معرض تلف خواهد

بود چه صحبت را تاثیری تام است و حبّ جاه و مال طبیعی اکثر
عوام و کفاری که تسلط دارند صاحب جاه و اقتدارند
و مالک ملک و اعتبار و مصدر خیر و شرّند و منشاء نفع و ضرّ
امر انها نافذ است و قول انها مسموع و مسلمانان هم که اغلب
انها عوامند اختیاری در دین و اختیاری از خود ندارند که
مصاحبت و متابعت کفار نمایند و باز در دین خود ثابت و
برقرار باشند و بالبدیهه رفته رفته میل بکفّار میکنند و خوف
حاصل است که اسلام ایشان بکفر منجر شود و اگر از ارتداد
پیران سال خورد فانی اندیشه نباشد لامحاله خوف حاصلست
از اعتقاد اطفال خورد سال و اعقاب انها که نسلا بعد نسل باقی
خواهد بود چه طفل صغیر را بصیرتی نیست که تمیز حق از
باطل و محق از مبطل نماید و بالضروره ترجیح میدهد پیروی
کفاری را که اصحاب حکم و اقتدارند بر متابعت مسلمانانی

که محکوم

که محکوم و در قید اضطرارند فرق دیگر که دلیل است بر مزید
اهتمام و تاکید در وجوب این جهاد اینکه در جهاد دعوتی
لازم است پیش از محاربه اعلام امر اسلام بکفار و اتمام حجت با انها
و در این جهاد لازم نیست خواه کفار سبقت بقتال کنند
یا نکنند و خواه مسلمین را قوت قهر و غلبه باشد یا نباشد و همچنین
درین جهاد بخلاف جهاد دعوتی جایز است در صلواة
فریضه پوشیدن انچه نماز بان جایز نیست مانند زر سرخ
و جلد میته و نجس العین و غیر ماکول اللحم و لباس مغصوب
و امثال ان اگر جهاد موقوف باشد بپوشیدن ان و در مطلق
جهاد چه دعوتی چه دفاعی اگر کسی را در اتمام نماز از تسلط
دشمن خوف باشد قصر می کند بدو رکعت خواه در حضر
باشد یا سفر و اگر از قیام خوف باشد نشسته میگذارد و اگر
از نشستن خوف باشد در عرض راه خواه پیاده باشد یا سواره

ودر رکوع وسجود ان اشاره بسر میکند واکر از ان مانعی
باشد بچشم واکر در طول نماز خوف باشد کمی کند از سوره
انچه اندیشه دارد از قراءت ان پس از ان از فاتحه واز ان پس ترک ان
میکند وبعد از ان کوتاه میکند از رکوع وسجود واکتفا میکند
بانچه ممکن باشد تا منتهی شود باینکه در کیر ودار قتال جز
بتکبیر قادر نباشد پس در این حال بجای هر رکعت تکبیری
کوید ودر اینصورت لازم نیست او را مراعات قبله اکر میسر
نباشد ولازم است رعایت ان در تکبیرة الاحرام اکر ممکن باشد
ونیز جایز است مجاهدین را پوشیدن لباس کفار خصوصا در
حالتیکه باعث چابکی در جنک باشد وجایز است اموختن اداب
حرب از کفار واستعانت از انها اکر موقوف بامری حرام
نباشد واز خیانت انها ایمن باشند وواجب است اعانت وتقویت
کفاری که باسلام متشبث باشند اکر باعث قوت اسلام
شود

شود و بطریق اولی واجبست اعانت مسلمانانی که مخالف مذهب
اثنی عشری باشند و جایز است استعمال الات لهو و لعب اکر
نظم سپاه موقوف باشد بران و سزاوار است که مجاهدین
همکی چون نفس واحد یک دل و یک جهة باشند و از کینهای
کذشته در کذرند و تصحیح نیت و اعتماد بخدا نمایند و هیکل
و تعویذ و تربت سید الشهدا علیه السلام با خود دارند و هنکام
التقای صفین بخواندن ادعیه پردازند که از ان جمله است
دعای پیغمبر صلی الله علیه و اله اَللّٰهُمَّ مُنْزِلَ الْکِتٰابِ سَرِیعَ
الْحِسٰابِ مُجْرِیَ السَّحٰابِ اَهْزِمِ الْاَحْزٰابَ یٰا صَرِیخَ الْمُکْرُوبِینَ
یٰا مُجِیبَ الْمُضْطَرِّینَ یٰا کٰاشِفَ الْکَرْبِ الْعَظِیمِ اِکْشِفْ کَرْبِی
وَ غَمِّی فَاَنْتَ تَعْلَمُ حٰالِی وَ حٰالَ اَصْحٰابِی فرزند دیگر که دلیل است بر مزید
اهتمام و تاکید در وجوب این جهاد انکه در جهاد دعوتی
ملاحظه میشود که کفار بیش از دو برابر نباشند و در این جهاد
ملاحظه نمیشود بلکه مدار بر قدرتست و در مطلق جهاد

هنگام التقای صفّین اگر دشمن ضعف مسلمین باشد
چنانکه صد نفر مسلم را دویست نفر کافر یا هزار نفر را دو
هزار نفر دربرابر باشند بلا خلاف جایز نیست فرار مگر متحرّف
قتال یا متحیّز فئه را و مراد از متحرّف کسی است که منتقل
شود از حالتی بحالتی برای مصلحتی مانند طلب اب و هوا
یا مواضع مرتفعه یا وسعت مکان یا راست کردن زره
یا پوشیدن یا کندن چیزی که مصلحتی دران باشد و مراد از
متحیّز کسی است که منضم شود برای یاری جستن و قوت
گرفتن بجماعتی خواه کم باشند یا بسیار نزدیک باشند یا دور
بحدّی که عرفا و عادة خارج از مقاتله نباشد و در غیر تحرّف
و تحیّز مسلمین را واجب است ثبات اگرچه ظن غالب ایشان
بهلاکت باشد علی الاظهر وفاقا للاکثر باطلاق ایات کتاب
که از انجمله است ایه وَاِذَا لَقِیتُمُ الَّذِینَ کَفَرُوا زَحْفًا فَلَا

تولو

تولوهم الادبار وآیه اذا لقیتم فئة فاثبتوا و باینکه شاید مسلمین
در قتال مشرکین غالب آیند و خلاف ظن ایشان ظاهر شود
چه خداوند عالمیان فرموده وان یکن منکم مائة صابرة یغلبوا
مائتین و ضعیف است قول کسانی که عدم ظن هلاکت را
در وجوب ثبات شرط دانسته اند و متمسک شده اند بآیه ولا
تلقوا بایدیکم الی التهلکة و باینکه حفظ نفس همیشه واجب
و جهاد با سلامت وقت دیگر ممکن است چه القای نفس باین
تهلکه که عدم حفظ نفس را موجبست منافی جهاد نیست بلکه
آن مقصود شارع است در جهاد روی ان رجلا من الاصحاب
حمل علی صف العدو فصاح به الناس القی بیده الی التهلکة
فقال ابو ایوب الانصاری نحن اعلم بهذه الایه وانما نزلت فینا
صحبنا رسول الله ونصرناه وشهدنا معه المشاهد وآثرناه علی
اهالینا واولادنا واموالنا لما فشا الاسلام وکثر اهله و

وضعت الحرب اوزارها رجعنا الى اهالينا واموالنا واولادنا
نصلحها ونقيم فيها فكانت التهلكة الاقامة في الاهل والمال
وترك الجهاد وچكونه هلاكه خواهد بود قلبي كه در عوض
انست نعمهاي اخروي و نعمتهاي الهي وحيوة حقيقي و
سعادات ابدي ورزق وخوشنودي سرمدي كه ظاهر است
از كريمه ولا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله امواتا بل احياء
عند ربهم يرزقون الايه وايه ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم
واموالهم بان لهم الجنة يقاتلون في سبيل الله الايه واز حديث
فوق كل ذي بر بر حتى يقتل في سبيل الله فاذا قتل في سبيل الله
فليس فوقه بر وحال اينكه مبادرت از القاي نفس بتهلكه
اتلاف خود در مقامست كه شرعا منهي عنه باشد مانند
خوردن سم و انداختن خود باتش يا دريا و امثال ان نه انكه
در جهاد كه ترك ان شرعا منهي عنه است وچكونه ملاحظه

میشود در این جهاد زیادتی دشمن از دو برابر و ظن هلاک در این
قسم جهاد که بعضی از بلاد اسلام در تصرف کفار است
و مسلمین ان بلاد اسیر و گرفتار و در مال و نفس و عرض
و دین بی اختیارند و خوف حاصل است از گرفتاری سایر
مسلمین و کسر بیضه اسلام و محو دین با انکه جناب سید
الشهدا علیه السلام باحتیاط ذل اسر و ضعف مذهب ترک
جهاد را هلاک و هلاک دانستند و ملاحظه ان همه دشمن
و احتیاط از جان پاک نفرمودند و اگر مسلمین بملاحظه ظن
هلاک و وجوب حفظ نفس بار اول فرار کنند باین خیال که
بار دیگر جهاد نمایند و غالب شوند از کجا علم ایشان حاصلست
باین که بار دیگر غلبه خواهند یافت با انکه در مرتبه اول فرار
کرده اند و از بی شبانی ایشان جرأت و طمع دشمن زیاد گشته
و همچنین اگر بار دویم و سیم نیز همین نسبت فرار کنند بحسب

عادت معلوم است که امر بجائی میرسد که کافری تنها از صد
مسلم و بیش از ان پروا نکند و بالاخره کفره بر همه مسلمین و
اسلام مستولی شوند پس مسلمین را است که در اغاز کار
از قتال کفار پروا نکنند خواه دشمن دو برابر باشند یا ده
برابر وطن هلاکت باشد یا نباشد اما اگر دشمن دین بر بلاد
اسلام و مسلمین هجوم اورند و مقصود دین را بمقاومت کفار
یقین نباشد لازم نیست که فورا قتال کنند بلکه جایز است
تحصن ایشان بشرط امکان بقلعه و خندق و امثال ان باننتظار
امداد دیگران و لازم است از باب مقدمه که برای حفظ دین
و جان اعلام بدیگران نمایند بلی اگر بقتال ملجا شوند ایشان را
لازمست قتال و جایز نیست استسلام چه از رسول خدا صلی الله
علیه و اله مرویست من استسلم بغیر جراحة مثقله فلیس منی
و نیز چون خداوند عالمیان فرموده کم من فئة قلیلة غلبت

فئة كثيرة پس اكر مسلمين از روي اخلاص در دفع دشمن
سعي بليغ نمايند ودر معارك جهاد ثابت قدم باشند بر خدا
لازم است كه از لطف بيمنتهي بوعده وان قوتلتم لننصرنكم
وفا فرمايد وظلمت كفر را بر نور اسلام غالب نسازد واكر
كفار بسبب تحصن ايشان بر ساير مسلمين مستولي شوند
يا از ماندن كفار در مقابل ايشان خوفي از كسر بيضه اسلام
شود جايز نيست تحصن ايشان بقلعه وخندق ومانند ان و
واجبست ايشان را بر امدن از قلاع واقدام بجهاد ودفاع تا حفظ
بيضه اسلام نمايند وغير مقصودين را كه عام بمقاومت
مقصودين ندارند واجب است فورا نهضت بامداد ايشان
اكرچه مقصودين را في الواقع قدرت مقاومت باشد چه اكر
تاخير كنند تا كشف حال مقصودين از هجوم قاصدين شود
شايد استيصال وهلاك ايشان منكشوف كردد واكر تعجيل

نمایند مقصودین را اطمینان خاطر و تقویت قلب بهم رسد
و چنانکه جایز نیست تاخیر غیر مقصودین بنظر مقاومت
مقصودین همچنین جایز نیست ایشان را تعلل باینکه ظن غلبه
مسلمین شرط جهاد است و چگونه روا است درین مقام تعلل
باین گمان و تقاعد از جهاد و اسایش در بلاد و پوشیدن جامه
راحت و نوشیدن جام استراحت و حال آنکه احدی در اشتراط
ظن غلبه سخنی بر سبیل احتمال نگفته چه جای اینکه قایل شود
بان و اگر مسلمین بگمان این اشتراط تعللی در این جهاد
نمایند از کجاست ایشان را اعلام باینکه این دشمن که بعض
بلاد اسلام را تسخیر و عموم اهل ان را ذلیل و اسیر ساخته
اکتفا خواهد نمود بان سرزمین و بهمان مسلمین با آنکه بحسب
عادت چنانکه پیش بیان شد گمان نیست که اکتفا بعض نماید
فرق دیگر که دلیل است بر مزید اهتمام و تاکید در وجوب

این

این جهاد انکه در جهاد دعوتی سزاوار نیست هجوم ناگاه
وشبخون ومانند ان ودر این جهاد باکی نیست از ان وجایز است
مقاتله با دشمن بدانچه غیر سم باشد وامید فتح بان رود مانند
خرابی قلعها وخانها ودیوارها وسوزانیدن باتش دور نیست
که شهر ده شود از ان محاربه بتوپ وتفنگ وطپانچه وقرابینه
وخمپاره وامثال ان وجایز است محاربه بقطع اشجار ورودها کردن
اب برای غرق کفار یا برای منع انها از قتال ومقاتله بمنع اب از انها
برای هلاک یا ممانعت انها از جدال اگرچه کودکان وزنان
ودیوانگان کفار واسیر او مسافرین مسلمین در میان انها
باشند وبرایشان ضرر عظیم بلکه تلف وهلاک رود هدر علی
الاقوی در صورتی که فتح مسلمین ودفع از اسلام موقوف
بان باشد ومکروه است در مطلق جهاد پی کردن دابه خود را
اگرچه مشرف بموت باشد وهنگام مصلحت رفع این کراهت

میشود و پی کردن دواب کفار جایز است مطلقا بدون کراهت
و جایز نیست کشتن اطفال و مجانین و زنان کفار هرچند
اعانت انها کنند مگر در صورت ضرورت چنانکه کفار انهارا
سپر نمایند و فتح و غلبه موقوف بقتل انها باشد و جایز نیست
کشتن کسی که نهایت پیری داشته باشد مگر اینکه اعانتی بانها
در قتال کند و حکم خنثی مشکل حکم زنانست که قتل او بدون
ضرورت جایز نیست و کشته میشود راهب و اهل صوامع
مگر اینکه بنهایت پیری رسیده باشد فروده مگر که دلیلست بر مزید
اهتمام و تاکید در وجوب این جهاد انکه در جهاد دعوتی
تخلف از امان و مهادنه و امثال ان جایز نیست و در این جهاد
هنگامی که از ضرر کفار خوف باشد جایز است و از ان باکی
نیست و در مطلق جهاد امان دادن بکفار وقتی که مصلحت
مسلمین در ان باشد جایز است و هنگامی که ترک ان متضمن فساد

مسلمین

مسلمین باشد واجب است وعقد امان در غیبت امام علیه السلام
که نواب عام بر ریاست جهاد قیام ندارند با امرای سپاه اسلام
ونایبان ایشان است وجایز نیست دیگری را مگر اینکه یکنفر
مسلم یا بیشتر امان دهد بیک نفر یا ده نفر یا معدودی نزدیک
بان یا کاروانی اندک یا حصاری کوچک وواجب است که رئیس
مسلمین وابرای رسالت امان اختیار مسلمی کند که مومن وعادل
وهوشمند وامین باشد واگر کفار امان خواهند باشتراط مالی
یا مانند ان وبشرط خود وفا کنند تعرض الهاجایز نیست ورئیس
مسلمین راجایز است نقض امانی که مستلزم فسادی باشد و
جایز نیست غیر او را نقض ان واگر رئیس مسلمین بملاحظه
مصلحت نقض امان کند مادامیکه برسالت یا بکتابت خبر صحیح
بکفار نرسد تعرض الهاجایز نیست ومهادنه عبارتست از ترک
جنگ وجدال میان مسلمین وکفار تا مدتی که برضای طرفین

معین شود و حکم آن اینست که جایز است و گاهی واجب میشود
و عقد مهادنه در غیبت امام علیه السلام که نواب عام بر ریاست
جهاد قیام ندارند با امرا و حکام اسلام است چه دیگران را
رجوعی بامور جنگ و جدال نیست و واقع نمیشود مگر در مقامی
که عدد جانبین بسیار باشد و متابعت شرط هدنه لازم است
خواه بشرط عوضی اندک یا بسیار باشد یا بشرط شرعی دیگر
واقع شود که موافق مصلحت مسلمین باشد مانند اینکه
هر که از احد فریقین در فرقه دیگر باشد داخل فرقه
خود شود و در جهاد دعوتی عقد مهادنه بیش از یکسال
جایز نیست اگر مسلمین را قوت باشد و بقول قوی در صورت
ضعف مسلمین جایز نیست بیش از ده سال و قول بجواز آن
اقوی است اگر بسبب ضعف مسلمین صلاح ایشان در آن
باشد و نقض مهادنه جایز نیست پس از عقد آن مگر آنکه

فسادی

فسادی برای مسلمانان ازان بهم رسد و پس از نقض ان جایز
نیست تعرض کفار تا انها را بجامن خود رسانند و عقد
صلح بوجهی که متضمن صلاح مسلمین باشد در غیبت امام
علیه السلام و عدم نایبان عام جایز نیست مگر کسی را که
بریاست سپاه اسلام قیام دارد هنگامی که ضعف یا وهنی در
مسلمین بیند و مصالحه را بحال مسلمین و حراست دین اصلح
و انسب داند و حکم صلحی که میان رئیس مسلمین و رئیس
کفار واقع شود بهمه طوایف طرفین جاریست و واجبست
که از جانب مسلمین عارفی بینا و معتمدی دانا واسطه باشد
و واسطه را لازم است که نشر وقوع ان میان کفار کند
و واجب است که مایه الصلح معلوم طرفین باشد و جایز نیست
که صلح شود بایثار مال مسلمین بکفاری که هجوم اورند
مگر انکه مسلمین را اصلا مقاومت کفار نباشد یا انکه کفار

هنوز بر نفوس و اعراض و اطفال مسلمین استیلا نیافته
باشند و رفع ضرر انها از اسلام و مسلمین ببذل مال شود و
ظن غالب بلکه علم حاصل شود که نقض عهد نمی کنند پس اگر
کفار بر بلدی از اسلام و جماعتی از مسلمین مستولی شوند
چنانکه اکنون بعضی از بلاد اسلام در تصرف کفار است
و مرد و زن مسلمین ان بلاد در مال و جان بی اختیارند مساجد
مؤمنین بتخانه و مساجد موحدین میخانه رخنها در دین
اسلام پدید امده و فتنها در میان مسلمین پدید ار کشته
که از تخیل ان سینه و افغان چاکتر از گریبان است و خواطر
عارفان چون اوضاع روزگار اشفته و پریشان بالبدیهه گذاشتن
مسلمین در ان حال و صلح با کفار ببذل مال صلحی غریب
و مصالحتی عجیب مینماید و در حقیقت این صلح نه همین گذشتن
از مالست بلکه و اگذاشتن نفوس و اعراض و بلاد و اموالست

وچکونه رواست کذاشتن مسلمین در دست اهل کین که
انچه توانند از ایشان ستانند وحکمی که خواهند بایشان
نمایند وحال انکه معصوم علیه السلام فرموده المسلمون ید علی
من سواهم تتکافی دمائهم وازایراد لفظ ید بصیغه مفرد ظاهر است
که باید همه مسلمین بایکدیکر متحد وبمنزله نفس واحد
باشند اکر یکی را ضرری رسد ضرر همه مسلمین دانند واکر
مسلمی را خطری پیش اید خطر همه اسلام پندارند نه انکه
از ادکان عافیت خویش کزینند ودر استخلاص کرفتاران دلریش
نکوشند چه شد فرموده رسول الله علیه السلام من لم یهتم
بامور المسلمین فلیس بمسلم کجا رفت فرموده دیکر انحضرت
من سمع رجلا ینادی یا للمسلمین ولم یجبه فلیس بمسلم وکجاست
ضعف مسلمین وحال انکه ایشان را بحمد الله اسباب محاربت
اماده است وبازوی مجاهدت کشاده نه جز فرقه روس دشمنی در

کمین دارند که احتیاطی ازو لازم و دفع انفرقه را مانع باشد
نه ایشان را مسافتی بعید و مشقتی شدید است که از جهاد و قتال
معذور و بصلح و بذل مال محتاج باشند و حال آنکه از بعد مسافت
و شدّت مشقت هم بصورت است چه جناب احدیّت در سر
زنش قومی که باین عذرها از جهاد تخلف میکرده فرموده
لو کان عرضا قریبا و سفرا قاصدا لاتبعوک ولکن بعدت علیهم
الشقّة و نیز واجب کردانیده در جهاد تبوک نهضت مسلمین را
با قلت اب و شدّت کرما و بعد مسافت و بسیاری دشمن و عسرتی
که هر ده نفر شتری برای سواری داشتند و توشه ایشان جوی
سوس خورده و خرمای کرم افتاده بود و کار بی بضاعتی بجائی
رسید که هر دو نفر یک خرما میان خود قسمت میکردند و کاهی
جماعتی یک خرما میمکیدند تا اب بر روی ان بیاشامند و ما جزم
داریم که در این زمان اکثر ان موانع مرتفع است و اکر مرتفع

نباشد

نباشد لااقل مساوی خواهد بود وچگونه مساوی میشود با آنکه
خداوند عالمیان ان قضیه را قضیه عسرت نامیده وفرمود
الذین اتبعوك في ساعة العسرة بلی اگر مشرکین ببذل مال
از بلاد مسلمین بیرون روند وبکلی ترك تعرض ایشان نمایند
صلح ببذل مال بیوجه نخواهد بود اگرچه ایه شریفه ولیجدوا
فیکم غلظة بنیه مسلمین است باینکه تطمیع مشرکین بمال
مسلمین اطماع الهاست بدین اسلام والسلام خیر ختام شکر الله
مساعیکم الجمیلة وجعلها الله لکم الوسیلة الی دار کرامته والسلام
قد تم الکتاب الجهادیه علی ید اضعف العباد محمد علی
ابن حاجی محمد حسین الاشتیانی المامور بعمل الطبع
من الدولة العلیة القاجاریه فی دار
الانطباع الواقعه فی بلدة تبریز
بتاریخ خمس وعشرین شهر
رمضان المبارك سنه ١٢٣٣
هجریه